

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Центральноукраїнський державний університет

імені Володимира Винниченка

ЗАТВЕРДЖЕНО
Вченою радою факультету
фізичного виховання
(Протокол №1 від 29 серпня 2023 р.)

РОЗРОБЛЕНО ТА ЗАТВЕРДЖЕНО
Кафедрою теорії та методики
олімпійського і професійного спорту
(Протокол № 1 від 4 серпня 2023 р.)

Зі змінами затверджено
Вченою радою факультету
фізичного виховання
(Протокол № 4 від 29.08.2024 р.)
Голова вченої ради Маркова О.В.

Зі змінами затверджено
кафедрою теорії та методики
олімпійського і професійного спорту
(Протокол № 4 від 19.10.2024 р.)
Завідувачка кафедри Бабаліч В.А.

Зі змінами затверджено
В.о проректора з науково-педагогічної
роботи

_____ р.
В.о. проректора Нікітіна О.О.

НАСКРІЗНА ПРОГРАМА ПРАКТИКИ

Галузь знань: 01 Освіта/Педагогіка

Спеціальність: 017 Фізична культура і спорт

Освітня програма: Фізична культура і спорт

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Форма навчання: денна

Наскрізна програма практики для другого (магістерського) рівня вищої освіти розроблена на основі освітньо-професійної програми 017 Фізична культура і спорт. Рік вступу 2023

Розробники:

Бабаліч В.А. завідувачка кафедри теорії та методики олімпійського і професійного спорту, кандидат педагогічних наук, доцент

Панченко Г.І. старший викладач кафедри теорії та методики олімпійського і професійного спорту

Ковальова Ю.А. старший викладач кафедри теорії та методики олімпійського і професійного спорту

Наскрізна програма практики для студентів спеціальності 017 Фізична культура і спорт за другим (магістерським) рівнем вищої освіти. – ЦДУ імені В. Винниченка, 2024. – 48 с.

©Бабаліч В.А., 2024 рік

© ЦДУ імені В. Винниченка, 2024 рік

Зміст

1.	Навчальна практика-тренінг «Засоби дистанційної освіти»	9
2.	Практикум «Методологія та організація наукових досліджень»	13
3.	Практикум «Основи підприємницької діяльності у сфері фізичної культури і спорту»	16
4.	Виробнича практика: тренерська	19
5.	Виробнича практика в закладах вищої освіти	31
6.	Література	38
7.	Додатки	40

ВСТУП

Програма практик здобувачів вищої освіти в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка (далі – ЦДУ ім. В. Винниченка) другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт розроблено відповідно до Положення про організацію практичної підготовки в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка (далі – Положення), затвердженого рішенням вченої ради університету від 26 грудня 2022 року (протокол № 9). Це Положення розроблено відповідно до: Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 № 1556-VII; Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII; Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України», затвердженого наказом МОН України від 08.04.1993 № 93; Рекомендацій про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України, розроблених Державною науковою установою «Інститут інноваційних технологій і змісту освіти» у 2013 році; Положення про організацію освітнього процесу в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка

Практична підготовка магістрів фізичної культури і спорту здійснюється на спеціалізованих базах, які оснащені відповідно до сучасних вимог. До таких баз належать дитячо-юнацькі спортивні школи (ДЮСШ), спортивні клуби, тренажерні зали, федерації, фітнес-клуби, студії та інші заклади, які забезпечують умови для виробничих і навчальних практик. Види, обсяги та терміни проведення практичної підготовки визначаються освітньо-професійною програмою (ОПП) «Фізична культура і спорт» на другому (магістерському) рівні вищої освіти. Ці аспекти відображені у навчальних планах та графіках освітнього процесу за спеціальністю 017 Фізична культура і спорт галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка».

Основна мета підготовки магістрів фізичної культури і спорту полягає у створенні освітнього середовища, яке сприяє формуванню інтегральних, загальних та фахових компетентностей. Ці компетентності необхідні для успішної професійної діяльності, самореалізації та безперервного навчання протягом життя. Практична підготовка магістра є важливим етапом формування фахівця, оскільки вона дозволяє опанувати практичні знання, навички та уміння для вирішення професійних завдань. Це забезпечує здатність до ефективної професійної діяльності у сфері фізичної культури і спорту.

Практика є невід'ємною частиною освітнього процесу, під час якої поєднуються та реалізуються теоретичні знання і практичні вміння. Майбутні фахівці безпосередньо занурюються у професійну діяльність, що сприяє закріпленню знань і розвитку навичок. Нова освітня парадигма акцентує увагу на інтересах особистості, орієнтуючи освітній процес на

вимоги сучасного інформаційного суспільства. Сучасні умови вимагають від магістрів здатності працювати в умовах зростаючих обсягів інформації та швидких технологічних змін.

Модернізація підготовки магістрів фізичної культури і спорту передбачає розвиток таких якостей, як ініціативність, креативність, здатність до самостійної роботи та самоосвіти. Випускники мають бути здатними успішно застосовувати здобуті знання у своїй професійній діяльності. Такі фахівці забезпечують розвиток як власної професійної діяльності, так і суспільства загалом, ефективно адаптуючись до нових викликів і умов.

У сучасних умовах компетентнісноорієнтованої парадигми розвитку вищої освіти в Україні освітній процес у закладах вищої освіти, зокрема у підготовці магістрів фізичної культури і спорту, має низку специфічних рис. Однією з ключових характеристик є відкритість освітнього процесу, яка базується на активному використанні сучасних засобів обміну інформацією: Інтернету, електронної пошти, електронних журналів тощо. Ці засоби суттєво змінюють роль фахівця у сфері фізичної культури і спорту: він переходить від ролі простого передавача знань або інструктора до ролі організатора навчально-тренувальної та освітньої діяльності. Така трансформація відображає технологізацію процесу підготовки спортсменів, тренувань і роботи з різними групами населення, зокрема через використання сучасних інформаційних технологій, цифрових платформ для моніторингу фізичного стану, розробку програм тренувань і дистанційне консультування.

Інтеграція в міжнародний освітній простір, активний вплив освітньо-наукового та інформаційного середовищ також вимагають нових підходів до організації освітнього процесу. Ці виклики змінюють не лише методи навчання, але й особистісні характеристики як викладачів, так і студентів. У підготовці магістрів фізичної культури і спорту методична і практична складові займають провідне місце, адже вони забезпечують формування як професійних компетентностей, так і особистісних якостей майбутніх фахівців.

Одним із важливих аспектів сучасної освіти є поєднання алгоритмічно-раціонального та гуманітарного мислення. Для магістрів фізичної культури і спорту це особливо актуально, оскільки їх професійна діяльність передбачає як точне планування та організацію тренувальних процесів, так і розвиток психологічного й морального аспектів роботи зі спортсменами. Водночас навчання вимагає інтеграції знань із різних дисциплін, зокрема природничих наук, фізики, хімії, біології та знань про здоров'я людини.

Компетентнісний підхід у цьому контексті є одним із провідних напрямів реформування вищої освіти. Він спрямований на формування фахівця, який не лише володіє професійними знаннями та навичками, але

й здатний відповідати на виклики сучасного суспільства, активно адаптуватися до соціальних змін і, що найважливіше, впливати на ці зміни.

Освіта для магістрів фізичної культури і спорту сьогодні розглядається не лише як оволодіння знаннями та вміннями, але і як процес становлення особистості з унікальною індивідуальністю, творчим потенціалом і високим рівнем духовності. Програми практик у цьому контексті відіграють важливу роль, адже вони спрямовані на формування творчої, самостійної й висококваліфікованої особистості, здатної до інновацій та ефективної професійної діяльності в умовах постійних змін.

Мета практик:

1. Підготовка висококваліфікованих фахівців у сфері фізичної культури і спорту через закріплення теоретичних знань, набуття професійних умінь і навичок, формування компетентностей для успішної діяльності в галузі спорту, педагогіки та тренерської роботи.

2. Підготовка майбутніх тренерів до самостійної організації та проведення тренувальних процесів.

3. Формування професійної педагогічної компетентності для викладання дисциплін у сфері фізичної культури і спорту.

Завдання практик:

- Ознайомлення з основними платформами для дистанційного навчання.
- Розробка навчальних матеріалів з використанням інтернет-ресурсів.
- Проведення та аналіз онлайн-занять.
- Формування навичок планування та організації наукового дослідження.
- Використання наукових методів у процесі дослідження.
- Оформлення результатів досліджень згідно з академічними стандартами.
- Вивчення основних економічних категорій та принципів підприємництва.
- Розробка бізнес-планів для спортивних організацій чи проєктів.
- Ознайомлення з нормативно-правовою базою у сфері підприємницької діяльності.
- Застосування теоретичних знань у процесі тренерської роботи.
- Проведення тренувальних занять з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей спортсменів.
- Аналіз результативності тренувального процесу.
- Опрацювання методики викладання спеціалізованих дисциплін у закладах вищої освіти.
- Проведення занять для студентів та оцінка їхньої підготовленості.
- Підготовка навчально-методичних матеріалів для дисциплін.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у студента мають бути сформовані такі компетентності:

Інтегральна компетентність.

Здатність розв'язувати задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері фізичної культури і спорту.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК3. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК4. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність)

ЗК6. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

ЗК7. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК8. Здатність працювати в міжнародному контексті.

ЗК9. Здатність працювати автономно, ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів не доброчесності.

Фахові компетентності спеціальності (ФК):

СК1. Здатність до критичного осмислення проблем у сфері фізичної культури і спорту, оригінального мислення та проведення досліджень.

СК2. Здатність розробляти та реалізовувати інноваційні проекти у сфері фізичної культури і спорту.

СК3. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти.

СК4. Здатність управляти робочими або навчальними процесами у сфері фізичної культури і спорту, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів.

СК5. Здатність розв'язувати проблеми у сфері фізичної культури та спорту у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.

СК6. Здатність до самоосвіти, самовдосконалення та саморефлексії для успішної професіоналізації у сфері фізичної культури і спорту

СК7. Здатність планувати, організовувати та здійснювати самостійні наукові дослідження з проблем фізичної культури і спорту.

СК8. Здатність впроваджувати у практичну діяльність результати наукових досліджень, спрямованих на вирішення прикладних завдань у сфері фізичної культури і спорту.

СК 9. Усвідомлювати принципи професійної та академічної етики і необхідність їх дотримання.

СК 10. Здатність розуміти та застосовувати у практиці основні положення національного законодавства з питань академічної доброчесності.

Програмні результати навчання:

ПРН1. Аналізувати особливості, протиріччя та перспективи розвитку сучасної сфери фізичної культури і спорту, критично осмислювати проблеми у галузі та на межі галузей знань.

ПРН2. Приймати ефективні рішення щодо вирішення проблем у сфері фізичної культури та спорту, генерувати та порівнювати альтернативи, оцінювати ризики та ресурсні потреби.

ПРН3. Вільно обговорювати результати професійної діяльності, досліджень та інноваційних проєктів у сфері фізичної культури та спорту державною та іноземною мовами усно і письмово.

ПРН4. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань фізичної культури та спорту до фахівців і не фахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

ПРН5. Розробляти і викладати спеціалізовані навчальні дисципліни у закладах вищої освіти.

ПРН6. Відшуковувати необхідну інформацію у науковій літературі, базах даних, інших джерелах, аналізувати та оцінювати цю інформацію.

ПРН7. Застосовувати сучасні цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення, методи статистичного аналізу даних для розв'язання складних задач фізичної культури та спорту.

ПРН8. Організовувати ефективну роботу колективу, спрямовану на досягнення визначених цілей з урахуванням економічних, правових та етичних аспектів.

ПРН9. Розробляти та реалізовувати наукові і прикладні проєкти, спрямовані на розв'язання проблем інноваційного характеру у сфері фізичної культури і спорту, а також дотичні до неї міждисциплінарні проєкти.

ПРН10. Працювати самостійно та незалежно, приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за їх наслідки, діяти чесно та доброчесно, уникаючи плагіату, корупції та інших форм не доброчесної поведінки.

2. СТРУКТУРА ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ

Навчальним планом підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 017 фізична культура і спорт, галузі знань «01 Освіта / педагогіка», кваліфікація: магістр фізичної культури і спорту передбачені такі види навчальних та виробничих практик:

Курс	Вид практики	Назва практики	Семестр	Кількість тижнів	Кількість годин/кількість кредитів ЄКТС	Форма підсумкового контролю
1	Навчальна практика	«Засоби дистанційної освіти»	1	1	45/1,5	залік
2	Навчальна практика	Практикум «Методологія та організація наукових досліджень»	1		120/4	залік
3	Навчальна практика	Практикум «Основи підприємницької діяльності у сфері фізичної культури і спорту»	1		120/4	залік
4	Виробнича	Виробнича практика: тренерська	2	7	315/10,5	Диф. залік
5	Виробнича	Виробнича практика в ЗВО	3	5	225/7,5	Диф. залік
Усього:				13	825/27,5	

СПЕЦИФІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ТА ПРОВЕДЕННЯ ПРАКТИКИ

І. НАВЧАЛЬНА ПРАКТИКА-ТРЕНІНГ «ЗАСОБИ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ»

Мета та завдання навчальної практики-тренінгу

Мета проведення практики-тренінгу «Засоби дистанційної освіти» полягає у підвищенні інформаційно-комунікативної компетентності магістрантів, формуванні умінь та навичок використання сучасних інтернет-технологій у процесі викладання, зокрема дистанційного, а також для контролю знань, підготовки звітів, підвищення кваліфікації та залучення до навчального процесу всіх зацікавлених осіб.

Завданням проведення практики-тренінгу «Засоби дистанційної освіти» є:

– формування у магістрантів цілісного погляду на сучасні інформаційно-комунікаційні технології, розуміння можливостей цих технологій та способів їх використання для вирішення педагогічних завдань;

- формування знань, вмінь і навичок, які необхідні для творчого навчання у різних умовах технічного і програмно-методичного забезпечення;
- розкрити значення використання інформаційно-комунікаційних технологій у навчальному процесі для формування навичок 21 століття;
- формування уміння практичного використання ІКТ для організації освітнього середовища, взаємодії з колегами та обміну практичним досвідом;
- формувати уміння самостійно опановувати нові технології, які сприяють покращенню навчання та викладання;
- *засвоєння* основних положень нормативних документів щодо впровадження дистанційного навчання у закладах освіти;
- формування знань теоретичних положень, функціональних можливостей та практичних аспектів дистанційного навчання;
- забезпечення практичного оволодіння технікою дистанційного навчання, а саме, базових засад створення дистанційних навчальних курсів засобами хмарних та вікі-технологій.

У результаті проведення практики-тренінгу у магістранта мають бути сформовані такі компетентності:

Загальні	Фахові
<p>ЗК3. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.</p> <p>ЗК4. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК7. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.</p>	<p>ФК3. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти.</p> <p>ФК4. Здатність управляти робочими або навчальними процесами у сфері фізичної культури і спорту, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів.</p> <p>ФК5. Здатність розв'язувати проблеми у сфері фізичної культури та спорту у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.</p> <p>ФК6. Здатність до самоосвіти, самовдосконалення та саморефлексії для успішної професіоналізації у сфері фізичної культури і спорту</p> <p>ФК9. Усвідомлювати принципи професійної та академічної етики і необхідність їх дотримання.</p>

Очікувані програмні результати навчання:

ПРН4. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань фізичної культури та спорту до фахівців і не фахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

ПРН5. Розробляти і викладати спеціалізовані навчальні дисципліни у закладах вищої освіти.

ПРН6. Відшукувати необхідну інформацію у науковій літературі, базах даних, інших джерелах, аналізувати та оцінювати цю інформацію.

ПРН7. Застосовувати сучасні цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення, методистатистичного аналізу даних для розв'язання складних задач фізичної культури та спорту.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ-ТРЕНІНГУ

Розділ 1. Дистанційне навчання. Законодавча база

Тема 1.1. Поняття дистанційного та змішаного навчання. Чинники, які спричинили появу і розвиток сучасних форм дистанційної освіти. Поняття дистанційної освіти. З історії дистанційної освіти. Система проєктування навчання. Основні етапи проєктування курсів. Переваги використання «належно визначених» цілей навчання. Типові помилки при формулюванні цілей. Проєктування змісту. Елементи дистанційного курсу. Структура тексту дистанційного курсу. Переваги і недоліки дистанційної форми навчання.

Тема 1.2. Нормативні документи щодо впровадження дистанційного навчання у заклади освіти. Положення про дистанційне навчання. Вимоги до вищих навчальних закладів та закладів післядипломної освіти, наукових, освітньо-наукових установ, що надають освітні послуги за дистанційною формою навчання з підготовки та підвищення кваліфікації фахівців за акредитованими напрямками і спеціальностями.

Тема 1.3. Особливості дистанційного навчання студентів. LMS MOODLE. Moodle-ЦДУ.

Розділ 2. Дистанційний (електронний) урок

Тема 2.1. Особливості дистанційного вивчення шкільних предметів. Дистанційний або електронний урок. Особливості підготовки методичних та дидактичних матеріалів до електронного уроку. Огляд веб-ресурсів для забезпечення дистанційного навчання.

Тема 2.2. Вікі-сайт як платформа для дистанційного навчання. Wiki-ЦДУ. Огляд Wiki-сайтів (Wiki Освіта). Служба Wiki-ЦДУ. Авторизація на сайті. Ознайомлення з прикладами дистанційних курсів для студентів на Wiki-ЦДУ. Створення й оформлення звіту про навчальну практику.

Тема 2.3. Система управління навчанням *Google Клас*. Ознайомлення із сервісом *Google Клас*, доступ до сервісу, його веб-інтерфейс та мобільна версія. Ознайомлення з прикладами дистанційних курсів у *Google Клас*.

Ролі користувачів «Студент» і «Викладач». Формат навчального курсу. Реєстрація на дистанційний курс. Доступ до файлів та управління ними. Завантаження файлів. Утворення та налаштування подій у «Календарі». Спілкування між зареєстрованими учасниками курсу. Організація форуму для обговорення через інструмент "Запитання". Наповнення курсу теоретичними матеріалами (презентації, текстові файли у форматі та відео) засобами інструменту "Матеріал". Наповнення курсу завданнями та практичними вправами через інструмент "Завдання". Створення тестів засобами Google Форми. Перевірка виконання студентами поставлених задач. Оцінювання робіт студентів, відгуки на них. Інструмент «Журнал оцінок».

Тема 2.4. Педагогічні програмні засоби. Електронні колекції, бібліотеки та збірки навчальних матеріалів. Педагогічні програмні засоби для підтримки вивчення навчального предмету. Інформаційні освітні ресурси. Електронні бібліотеки із текстовими документами, навчальними посібниками тощо. Колекції навчальних презентацій та відео.

Тема 2.5. Розробка тестових завдань засобами *Google Форми*. Знайомство з ресурсом для проведення тестування та опитування *Google Форми*. Створення та налаштування тесту. Наповнення тесту запитаннями типу: “З варіантами відповіді”, “Прапорці”, “З короткими відповідями” та “Абзац”. Перегляд результатів тестування.

Тема 2.6. Ментальні карти. *MindMeister*. Огляд веб-сервісів для створення ментальних карт, наприклад, *MindMeister*. Макети карт. Візуалізація зв'язків між об'єктами ментальної карти. Вставка до об'єктів ментальної карти виносок та приміток. Ментальна карта як спосіб подання презентації.

Тема 2.7. Публікації у сервісі *Canva*. Основні макети публікацій та функції у *Canva*. Інфографіка. Добір та організація даних, ілюстрацій та діаграм. Завантаження файлів. Збереження публікацій у форматах "PDF", "JPG" або "PNG".

Тема 2.8. Організація співпраці та спілкування між учнями. Організація спілкування між учнями засобами *Google Клас*. Стіна або Whiteboard як платформа для співпраці (*GoogleJamboard*). Блог вчителя як засіб спілкування з учнями та їх батьками (*Blogger*).

Розділ 3. Демонстрація дистанційних (електронних) уроків

Тема 3.1. Підготовка розроблених дистанційних уроків до демонстрації.

Тема 3.2. Демонстрація учасниками практики-тренінгу розроблених дистанційних уроків.

Тема 3.3. Обговорення дистанційних уроків. Підведення підсумків.

Підсумковий контроль проводиться у формі залік. Підсумкова кількість балів з дисципліни максимум 100 балів. До контрольних заходів належать поточний, захист індивідуальних завдань, підсумковий контроль.

Поточний контроль – оцінювання засвоєння студентом навчального матеріалу під час проведення кожного заняття навчальної практики. Підсумковий контроль(залік) – комплексне оцінювання якості засвоєння навчального матеріалу у формі тесту та публічна демонстрація підготовлених дистанційних уроків.

II ПРАКТИКУМ «МЕТОДОЛОГІЯ ТА ОРГАНІЗАЦІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»

Мета та завдання практикуму

Мета проведення практикуму «*Методологія та організація наукових досліджень*» полягає у глибокому вивченні: сучасних класичних методів та методик наукових досліджень з подальшим їх практичним використанням для успішного проведення власного наукового дослідження та написання магістерської кваліфікаційної роботи на основі сформованої здатності до науково-дослідницької діяльності; аналізу та вирішення наукових та професійних проблем шляхом застосування загальнонаукових і спеціально наукових методів дослідження; сформуванні – навички організовувати експериментальні дослідження із застосуванням технічних засобів, інформаційних технологій і методів обробки результатів, розвиток творчого мислення; вмінь і навичок самостійної розумової праці.

Завданням проведення практикуму «*Методологія та організація наукових досліджень*» є:

1. Формування сучасних уявлень про методологію та методику наукових досліджень у фізичному вихованні.
2. Навчити обирати методологію проведення науково-дослідної роботи.
3. Сформувати вміння організовувати наукові дослідження, здійснювати пошук, обробку та аналіз інформації з різних теоретичних джерел, оволодіння сучасними знаннями для їх подальшої реалізації в практичній діяльності, визначати об'єкт і предмет відповідно наукової проблеми дослідження, методологію проведення наукових досліджень.
4. Закріпити вміння будувати схему власного наукового дослідження.
5. Становлення навичок організації та проведення магістерського дослідження із застосуванням комплексу відповідних засвоєних методів дослідження (навчити використовувати в процесі наукових досліджень для розв'язання актуальних проблем загальнонаукові і спеціально наукові методи емпіричного й теоретичного рівнів).
6. Оволодіння методикою обробки та аналізу статистичних даних.
- 7) Апробація основних теоретичних та практичних рекомендацій магістерської роботи (у формі виступів на конференціях, написання наукових статей тощо).

У результаті проведення практикуму у магістранта мають бути сформовані такі компетентності:

загальні	фахові
ЗК2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК4. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).	ФК1. Здатність до критичного осмислення проблем у сфері фізичної культури і спорту, оригінального мислення та проведення досліджень. ФК2. Здатність розробляти та реалізовувати інноваційні проекти у сфері фізичної культури і спорту. ФК3. Здатність здійснювати науково -педагогічну діяльність у закладах вищої освіти. ФК7. Здатність планувати, організовувати та здійснювати самостійні наукові дослідження з проблем фізичної культури і спорту.

Очікувані програмні результати навчання:

ПРН3. Вільно обговорювати результати професійної діяльності, досліджень та інноваційних проектів у сфері фізичної культури та спорту державною та іноземною мовами усно і письмово.

ПРН6. Відшукувати необхідну інформацію у науковій літературі, базах даних, інших джерелах, аналізувати та оцінювати цю інформацію.

ПРН7. Застосовувати сучасні цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення, методи статистичного аналізу даних для розв'язання складних задач фізичної культури та спорту.

ПРН9. Розробляти та реалізовувати наукові та прикладні проекти, спрямовані на розв'язання проблем інноваційного характеру у сфері фізичної культури і спорту, а також дотичні до неї міждисциплінарні проекти.

ПРН10. Планувати і виконувати наукові дослідження у сфері фізичної культури і спорту, висувати і перевіряти гіпотези, обирати методи та інструменти, обґрунтовувати висновки, презентувати результати.

ПРОГРАМА ПРАКТИКУМУ

Тема 1. Методологічні основи методика сучасного наукового дослідження. Наукова діяльність у закладах вищої освіти. Види та ознаки наукового дослідження. Методологія і методи наукових досліджень.

Тема 2. Загальна методологія наукової творчості. Методологія та методи дослідження. Фундаментальна, або філософська методологія. Загальнонаукова методологія. Конкретнонаукова методологія.

Тема 3. Методи і техніка дослідження. Методи дослідження. Використовування методів наукового пізнання. Методи, що застосовуються на емпіричному й теоретичному рівнях досліджень. Методи теоретичних досліджень. Застосування логічних законів і правил.

Тема 4. Основні поняття про методи досліджень у фізичному вихованні. Надійність методики. Валідність методики. Практичність методик. Планування проведення досліджень у фізичному вихованні.

Тема 5. Методи досліджень у фізичному вихованні. Хронометрування у фізичному вихованні. Методи опитування у фізичному вихованні. Морфологічні методи дослідження у фізичному вихованні. Характеристика фізіологічного методу тестування.

Тема 6. Характеристика математико-статистичних методів обробки результатів дослідження. Сутність методу та його завдання. Показники описової статистики. Показники статистики висновку. Методика застосування математико-статистичних методів дослідження.

Тема 7. Характеристика методу аналізу літературних джерел. Сутність та характеристика методу АЛД. Завдання методу АЛД. Методика застосування методу АЛД. Порядок роботи з науковою літературою та пошук джерел інформації. Бібліографічний опис використаної літератури.

Тема 8. Технологія підготовки наукового дослідження. Загальні відомості про студентську наукову роботу. Основні вимоги до написання обґрунтування наукової роботи. Методика виконання студентської наукової роботи. Оформлення студентської наукової роботи. Підготовка до захисту і захист студентського наукового дослідження.

Підсумковий контроль проводиться у формі заліку. Підсумкова кількість балів з дисципліни максимум 100 балів.

Завданням поточного контролю є перевірка розуміння та засвоєння студентом певної частини програмного матеріалу, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами та в цілому, рівня сформованості навичок, умінь самостійно опрацьовувати навчальний матеріал, здатності творчого використання накопичених знань, умінь сформулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

Об'єктами поточного контролю знань студента є

1. Систематичність та активність на практичних заняттях, при цьому оцінюється рівень знань продемонстрованих у відповідях і виступах на практичних заняттях, активність при обговоренні дискусійних питань.

2. Відвідування практичних занять. При цьому оцінюється рівень знань з кожної теми розділу.

3. Виконання домашніх письмових завдань, передбачених самостійною роботою студента.

4. Виконання тематичних контрольних робіт (при цьому оцінка виставляється за практичні навички та теоретичні знання яких набули

студенти після опанування певної теми, за результатами тестування, відповідей на теоретичні питання, розв'язання практичних завдань, виробничих ситуацій, виконання практичних завдань, у тому числі підготовки рефератів).

III. ПРАКТИКУМ «ОСНОВИ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СФЕРІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ»

Мета та завдання практикуму

Метою є отримання майбутніми фахівцями базових знань із теоретичних та практичних питань, пов'язаних з підприємницькою діяльністю у сфері фізичної культури і спорту.

Завдання:

1. Сформувати у студента в процесі вивчення предмету системи знань щодо сутності, принципів, особливостей організації і функціонування підприємницької діяльності у сфері фізичної культури і спорту.
2. Сформувати вміння і навички щодо організації власної справи у сфері фізичної культури і спорту, визначати ефективність здійснення підприємницької діяльності, ризиків, що її супроводжують та шляхів їх уникнення.

У результаті проведення практикуму у магістранта мають бути сформовані такі компетентності:

загальні	фахові
ЗК1. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.	ФК1. Здатність до критичного осмислення проблем у сфері фізичної культури і спорту, оригінального мислення та проведення досліджень.
ЗК2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.	ФК2. Здатність розробляти та реалізовувати інноваційні проекти у сфері фізичної культури і спорту.
ЗК3. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.	ФК4. Здатність управляти робочими або навчальними процесами у сфері фізичної культури і спорту, які є складними, непередбачуваними та потребують нових стратегічних підходів.
ЗК4. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.	ФК5. Здатність розв'язувати проблеми у сфері фізичної культури та спорту у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та
ЗК5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність)	
ЗК6. Здатність розробляти проекти та управляти ними.	
ЗК7. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.	
ЗК8. Здатність працювати в міжнародному контексті.	
ЗК9. Здатність працювати автономно, ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу	

<p>неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів не доброчесності.</p>	<p>етичної відповідальності.</p> <p>ФК6. Здатність до самоосвіти, самовдосконалення та саморефлексії для успішної професіоналізації у сфері фізичної культури і спорту</p> <p>ФК7. Здатність планувати, організовувати та здійснювати самостійні наукові дослідження з проблем фізичної культури і спорту.</p> <p>ФК8. Здатність впроваджувати у практичну діяльність результати наукових досліджень, спрямованих на вирішення прикладних завдань у сфері фізичної культури і спорту.</p> <p>ФК 9. Усвідомлювати принципи професійної та академічної етики і необхідність їх дотримання.</p> <p>ФК 10. Здатність розуміти та застосовувати у практиці основні положення національного законодавства з питань академічної доброчесності.</p>
--	---

Очікувані програмні результати навчання:

ПРН1. Аналізувати особливості, протиріччя та перспективи розвитку сучасної сфери фізичної культури і спорту, критично осмислювати проблеми у галузі та на межі галузей знань.

ПРН2. Приймати ефективні рішення щодо вирішення проблем у сфері фізичної культури та спорту, генерувати та порівнювати альтернативи, оцінювати ризики та ресурсні потреби.

ПРН6. Відшуковувати необхідну інформацію у науковій літературі, базах даних, інших джерелах, аналізувати та оцінювати цю інформацію.

ПРН8. Організовувати ефективну роботу колективу, спрямовану на досягнення визначених цілей з урахуванням економічних, правових та етичних аспектів.

ПРН9. Розробляти та реалізовувати наукові і прикладні проекти, спрямовані на розв'язання проблем інноваційного характеру у сфері фізичної культури і спорту, а також дотичні до неї міждисциплінарні проекти.

ПРН10. Працювати самостійно та незалежно, приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за їх наслідки, діяти чесно та доброчесно, уникаючи плагіату, корупції та інших форм не доброчесної поведінки.

ПРОГРАМА ПРАКТИКУМУ

Розділ 1. Загальні умови здійснення підприємницької діяльності у сфері фізичної культури і спорту

Тема 1. Особливості підприємницької діяльності у сфері фізичної культури і спорту. Учасники ринкових відносин та їх функції. Об'єкти ринкових відносин у сфері фізичної культури і спорту. Види підприємницької діяльності у сфері фізичної культури і спорту. Аналіз видів підприємницької діяльності у сфері фізичної культури і спорту.

Тема 2. Аналіз організаційно-правових форм у сфері фізичної культури і спорту. Форми власності здійснення економічної діяльності у сфері фізичної культури і спорту.

Тема 3. Основи фінансової грамотності. Прогноз виручки. Визначення постійних і змінних витрат. Амортизація. Рентабельність продажів. Відсоток маржинального прибутку. EBITDA. Відсоток операційного прибутку. Відсоток чистого прибутку. Звіт про прибутки та збитки (Profit&Loss).

Тема 4. Оплата праці у сфері фізичної культури і спорту. Розрахунок чисельності працівників та фонду заробітної плати.

Тема 5. Особливості ціноутворення у сфері фізичної культури і спорту. Визначення ціни на послуги (товари) в закладі державної власності. Визначення ціни на послуги (товари) в закладі приватної власності.

Розділ. Основи організації малого бізнесу у сфері фізичної культури і спорту.

Тема 6. Підприємницький успіх. Підприємець у сфері фізичної культури і спорту та його ділові якості. Поняття та складові підприємницького успіху. Особистість підприємця – запорука успіху. Професійна культура та ділова етика підприємця. Оцінка власного підприємницького хисту. Визначення напрямків роботи над удосконаленням своїх здібностей до створення власної справи.

Тема 7. Пошук підприємницької ідеї для власної справи у сфері фізичної культури і спорту. Джерела пошуку підприємницької ідеї у сфері фізичної культури і спорту. Оцінка підприємницької ідеї для власної справи у сфері фізичної культури і спорту.

Тема 8. Сегментація ринку і позиціонування фізкультурно-оздоровчих послуг. Сегментація ринку фізкультурно-оздоровчих послуг за типами споживачів та параметрами послуг. Критерії оцінки і вибору цільових сегментів ринку фізкультурно-оздоровчих послуг.

Тема 9. Визначення насиченості ринку послуг (товарів) конкурентними пропозиціями. Фактори, які обумовлюють конкурентоспроможність фізкультурно-оздоровчих послуг. Методика оцінки конкурентоспроможності фізкультурно-оздоровчих послуг.

Тема 10. Реєстрація підприємницької діяльності. Підготовка документів для реєстрації суб'єктів підприємницької діяльності.

Тема 11. Оподаткування підприємницької діяльності. Визначення оподаткування власної справи. Розраховувати розмір податків за спрощеною системою оподаткування суб'єктів малого бізнесу.

Підготовка звітності за спрощеною системою оподаткування.

Тема 12. Інструменти маркетингу в підприємницькій діяльності. Визначення шляхів збуту. Розробка реклами для власної справи.

Тема 13. Бізнес-план і його роль в сучасному підприємництві. Визначення основних розділів бізнес-плану у сфері фізичної культури і спорту.

Підсумкова кількість балів з дисципліни (максимум 100 балів) визначається як сума балів поточного, модульного та підсумкового контролю.

Завданням поточного контролю є перевірка розуміння та засвоєння певної частини учбового матеріалу, рівня сформованості навичок, умінь самостійно опрацьовувати навчальний матеріал, здатності осмислити зміст теми.

Об'єктами поточного контролю знань студента є систематичність та активність роботи на заняттях; виконання завдань для самостійної роботи. Оцінюванню підлягають: рівень знань, продемонстрований у відповідях і виступах на практичних; активність при обговоренні питань практичного заняття.

Формою проведення модульного контролю є комплексне тестування.

Підсумковий (семестровий) контроль з дисципліни передбачає таку форму семестрового контролю, як залік, який проводиться у межах екзаменаційної сесії.

IV. ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА: ТРЕНЕРСЬКА

Мета тренерської практики: На другому (магістерському) рівні підготовки тренерська практика має на меті поглиблення професійних знань і умінь, необхідних для діяльності тренера-викладача з обраного виду спорту. Практика спрямована на формування цілісного уявлення про професійну діяльність, інтеграцію набутих знань із теорії фізичної культури, методики спорту, спортивно-педагогічного вдосконалення та науково-дослідної роботи. Особлива увага приділяється вдосконаленню практичних навичок і підготовці до виконання магістерської роботи.

Основні завдання тренерської практики:

- Ознайомлення з завданнями, особливостями змісту й організації роботи тренерів у ДЮСШ або інших спортивних установах.
- Вивчення професійних обов'язків і умов праці тренера-викладача.

- Планування навчально-тренувальних занять, ведення обліку та звітування з фізичного виховання.
- Розвиток організаційних та педагогічних умінь при відборі, тестуванні, формуванні навчально-тренувальних груп і залученні до занять.
- Проведення спортивних змагань і вдосконалення навичок суддівства.
- Ознайомлення з основами роботи зі службовою документацією та ведення систематичного обліку результатів тренерської діяльності.
- Аналіз і оцінка власної роботи з використанням елементів набутого досвіду для її вдосконалення.
- Вивчення теоретичних джерел за обраною науковою проблемою, пов'язаною зі спеціальністю.
- Визначення структури, основних завдань і методів магістерського дослідження.
- Оволодіння методикою обробки та аналізу статистичних даних.
- Підготовка наукових статей, виступи на конференціях і семінарах для апробації основних теоретичних і практичних рекомендацій магістерської роботи.

Особливості тренерської практики на магістерському рівні:

Магістри вже мають попередній досвід роботи або навчання у сфері фізичної культури і спорту, тому практика спрямована на вдосконалення і спеціалізацію їх професійних умінь.

Практика надає можливість застосувати результати магістерського дослідження в реальних умовах тренерської роботи.

Студенти виконують складні завдання, які потребують самостійного прийняття рішень і глибокого аналізу результатів роботи.

Ця практика є важливим етапом професійного становлення магістрів, що забезпечує готовність до самостійної діяльності в спортивній і науковій сферах.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у студента мають бути сформовані такі компетентності:

Загальні	Фахові
ЗК1. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. ЗК3. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК4. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК7. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.	ФК1. Здатність до критичного осмислення проблем у сфері фізичної культури і спорту, оригінального мислення та проведення досліджень. ФК4. Здатність управляти робочими або навчальними процесами у сфері фізичної культури і спорту, які є складними, непередбачуваними та

	<p>потребують нових стратегічних підходів.</p> <p>ФК5. Здатність розв'язувати проблеми у сфері фізичної культури та спорту у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.</p> <p>ФК6. Здатність до самоосвіти, самовдосконалення та саморефлексії для успішної професіоналізації у сфері фізичної культури і спорту</p> <p>ФК8. Здатність впроваджувати у практичну діяльність результати наукових досліджень, спрямованих на вирішення прикладних завдань у сфері фізичної культури і спорту.</p> <p>ФК 9. Усвідомлювати принципи професійної та академічної етики і необхідність їх дотримання.</p>
--	---

Очікувані програмні результати навчання:

ПРН2. Приймати ефективні рішення щодо вирішення проблем у сфері фізичної культури та спорту, генерувати та порівнювати альтернативи, оцінювати ризики та ресурсні потреби.

ПРН4. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань фізичної культури та спорту до фахівців і не фахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

ПРН6. Відшукувати необхідну інформацію у науковій літературі, базах даних, інших джерелах, аналізувати та оцінювати цю інформацію.

ПРН7. Застосовувати сучасні цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення, методи статистичного аналізу даних для розв'язання складних задач фізичної культури та спорту.

ПРН8. Організовувати ефективну роботу колективу, спрямовану на досягнення визначених цілей з урахуванням економічних, правових та етичних аспектів.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Зміст практики	Тижні							Разом годин
	1	2	3	4	5	6	7	
Ознайомлення з об'єктом практики	2	1						3

Організація навчально-тренувального процесу	4	4	3	3	3	3	3	23
Організаційна робота практиканта: -розробка індивідуального плану	5							5
-участь у методичних заняттях	3	3	3	3	3	3	3	21
-підготовка робочої та звітної документації	3	3	3	3	3	3	3	21
Навчально-спортивна робота: -проведення тренувальних занять	12	12	12	12	12	12	12	84
-педагогічний аналіз тренувальних занять	3	3	3	3	3	3	3	21
Підготовка та проведення змагань, представництво на змаганнях, суддівство	2	2	4	2	5	5	5	25
Виховна і профорієнтаційна робота	2	2	2	2	2	2	2	14
Адміністративно-господарська та фінансова діяльність	2	2	2	2	2	2	2	14
Методична та науково-дослідна робота: -робота зі спеціальною літературою; -підготовка	2	2	2	2	2	2	2	14
обґрунтування теми дослідження	2	2	2	2	2	2	2	2
-проведення індивідуальних та участь у групових дослідженнях	2	2	2	2	2	2	2	14
-узагальнення та аналіз даних наукового дослідження	2	2	2	2	2	2	2	14
Оформлення документації практики	4	4	4	4	4	4	4	28
Разом:								315год

ЗМІСТ ПРАКТИКИ

I. Організаційний модуль (1 кредит ЄКТС / 30 год):

Участь у настановній конференції з виробничої тренерської практики. Ознайомлення з метою, завданнями та вимогами практики, інструктаж з безпеки праці, отримання методичних матеріалів і плану проходження практики.

Ознайомлення зі спортивною школою (ДЮСШ):

- Знайомство з адміністрацією школи, тренерами та іншими працівниками.
- Вивчення організаційної структури закладу, специфіки роботи та напрямків діяльності.

Знайомство з тренувальною групою:

- Ознайомлення з віковими, статевими та індивідуальними особливостями учасників групи, до якої прикріплений студент.
- Вивчення складу групи, спортивної підготовленості та рівня фізичного розвитку спортсменів.

Ознайомлення з матеріально-технічною базою ДЮСШ:

- Перегляд спортивних залів, тренажерних кімнат, інвентарю, обладнання та його технічного стану.
- Ознайомлення із забезпеченням безпеки під час занять.

Аналіз планувальної документації:

- Вивчення річного, квартального та місячного планів роботи ДЮСШ.
- Ознайомлення з програмами навчально-тренувальної роботи, планами-сценаріями тренувань і змагань, а також методичними рекомендаціями.
- Ознайомлення з графіком змагань, навчально-тренувальних зборів та інших заходів, організованих школою.

Складання графіку проходження практики:

- Розробка індивідуального графіку, який включає навчальну, методичну, тренувальну, змагальну та дослідницьку роботу.
- Узгодження графіку з керівником практики від закладу та методистом ЗВО.

Оформлення звітної документації:

- Ведення щоденника практики з описом виконаних завдань, участі у тренуваннях, змаганнях та інших заходах.
- Складання плану тренувань і сценарію спортивних заходів (як підготовчого завдання).

Участь у підсумковій конференції з тренерської практики:

- Захист звітної документації.
- Обговорення отриманого досвіду та аналіз виконаних завдань із методистами та іншими учасниками практики.

Фаховий розділ (4 кредит ЄКТС / 120 год):

Ознайомлення з професійною діяльністю тренера-викладача:

- Вивчення структури і специфіки роботи спортивної школи (ДЮСШ).
- Ознайомлення з обов'язками тренера-викладача у спортивній школі та особливостями його взаємодії з вихованцями та адміністрацією.
- Аналіз робочих планів, графіків тренувань і документації, що регламентує діяльність тренера.

Участь у тренувальному процесі:

- Спостереження за проведенням тренувань різних вікових груп і рівнів підготовки.
- Ознайомлення з методами організації тренувальних занять, побудови тренувальних циклів та мікроциклів.
- Асистування тренеру під час навчально-тренувального процесу.

Проведення тренувальних занять:

- Самостійне планування і проведення тренувальних занять із обраного виду спорту під керівництвом наставника.
- Відпрацювання технічних і тактичних елементів у групах різного рівня підготовленості.
- Розвиток умінь і навичок із проведення розминок, основної частини тренування та завершального етапу.

Організація і суддівство змагань:

- Участь в організації та проведенні внутрішніх змагань у спортивній школі.
- Виконання обов'язків судді під час змагань або контрольних заходів.
- Вивчення регламентів змагань, правил та етики поведінки під час спортивних подій.

Оцінювання фізичної підготовленості вихованців:

- Проведення тестувань і контролю рівня фізичного розвитку спортсменів.
- Використання сучасних методик моніторингу стану здоров'я та спортивної підготовленості.
- Аналіз результатів і формулювання рекомендацій для подальшої роботи.

Робота з документацією:

- Вивчення і ведення журналів обліку занять, індивідуальних планів підготовки спортсменів.
- Розробка планів-сценаріїв для тренувань та участі у спортивних заходах.
- Оформлення звітів про виконану роботу.

Рефлексія та самоаналіз:

- Аналіз власної роботи під час тренувального процесу.
- Обговорення успіхів і труднощів із керівником практики.

- Формулювання рекомендацій для власного професійного розвитку.

Оформлення звітної документації:

- Підготовка звіту з фахового розділу практики, що включає опис виконаних завдань, аналіз отриманого досвіду та рекомендації.
- Подання звіту на перевірку керівнику практики.

Науково-дослідний розділ (2 кредит ЄКТС / 60 год):

Вибір наукової проблематики:

- Ознайомлення зі сферою наукової діяльності спортивної школи, тематикою досліджень тренерів і методистів.
- Визначення актуальної теми для наукового дослідження, яка відповідає спеціальності студента та магістерській роботі.

Збір інформації та даних:

- Вивчення спеціалізованої літератури, методичних рекомендацій та нормативних документів, які стосуються обраної тематики.
- Проведення аналізу існуючих програм тренувальної діяльності або змагальних підходів.

Розробка методики дослідження:

- Підготовка плану дослідження з урахуванням специфіки роботи спортивної школи.
- Розробка інструментарію для збору даних (опитувальники, тестування, протоколи спостережень тощо).

Проведення експериментальної роботи:

- Здійснення моніторингу фізичної підготовленості спортсменів або аналізу ефективності тренувальних програм.
- Проведення тестувань, опитувань або інших експериментальних заходів.

Обробка та аналіз даних:

- Збір і систематизація отриманих даних.
- Оволодіння методикою статистичної обробки інформації за допомогою сучасних технологій.

Розробка рекомендацій:

- Формулювання практичних рекомендацій на основі результатів дослідження.
- Узагальнення отриманих даних для включення в магістерську роботу.

Апробація результатів:

- Підготовка матеріалів для презентації на конференціях, круглих столах, семінарах, які організовує спортивна школа або ЗВО.
- Публікація наукової статті за результатами дослідження (за можливості).

Оформлення звітної документації:

- Включення результатів дослідження у звіт з практики.

- Узгодження отриманих результатів із керівником практики та методистом.

ПЛАН ПРАКТИКИ

На першому тижні практики студенти повинні виконати наступні завдання:

Організаційна діяльність:

- Взяти участь у настановній конференції з питань проведення практики.
- Ознайомитися з цілями, завданнями та вимогами практики.
- Зробити відмітку про прибуття на практику у спортивну школу.

Ознайомлення зі спортивною школою:

- Проаналізувати офіційний сайт школи (розклад занять, спортивні секції, методичні матеріали тощо).
- Познайти з адміністрацією школи, тренерським складом та іншими працівниками закладу.
- Ознайомитися з матеріально-технічною базою школи: спортивними залами, тренажерами, інвентарем, документацією.

Закріплення за групою:

- Отримати інформацію про групу, за якою буде закріплений студент (вік, рівень підготовленості, кількість спортсменів).
- Познайти з учнями та вивчити їх основні особливості (мотиви занять, спортивний досвід).

Спостереження та аналіз:

- Відвідати та проаналізувати не менше чотирьох тренувань, які проводить наставник групи або інші тренери школи.
- Ознайомитися з методами, прийомами та засобами, які використовуються для розвитку фізичних якостей, технічної та тактичної підготовки.
- Аналізувати способи мотивації, активізації спортсменів та характер спілкування тренера з учнями.

Планування та документація:

- Вивчити річний план роботи школи та програми, які застосовуються в тренувальному процесі.
- Скласти індивідуальний план роботи на період практики, включаючи спостереження, самостійні тренування та аналітичні завдання.
- Ознайомитися з правилами ведення документації у спортивній школі.

Безпека та організаційні вимоги:

- Пройти інструктаж із протипожежної безпеки та охорони праці, ознайомитися з правилами безпеки під час занять.

- Суворо дотримуватися правил безпеки протягом усього періоду практики.

Професійний розвиток:

- Зареєструватися на онлайн-курс або вебінар із розвитку тренерських навичок, сучасних методик фізичного виховання або спортивного тренування.

На кінець першого тижня кожен студент подає індивідуальний план роботи на весь період практики груповому керівнику на затвердження.

Протягом наступних тижнів студент виконує наступну роботу:

- Готує план-конспекти занять, що включають детальний опис структури, методів і очікуваних результатів.
- Проводить навчально-тренувальні заняття зі спортсменами та отримує зворотний зв'язок від керівника практики.
- Веде щоденник практики з деталізацією виконаних завдань, використаних методик і власних спостережень.
- Готує звіт про виконання плану тренерської виробничої практики, зокрема аналіз проведених заходів та їх ефективності.
- Допомагає та бере активну участь в проведенні змагань: Розробка положення (регламенту) для спортивних змагань із зазначенням мети, завдань, місця та часу проведення, складу учасників, правил змагань, критеріїв оцінювання. Підготовка суддівських кадрів (призначення суддів, розподіл функцій). Ознайомлення з процедурою присвоєння суддівських розрядів, вивчення критеріїв для цього. Надання чіткої структури документації, необхідної для організації змагань. Участь в організації змагань або контрольних тренувань у закріпленій навчально-тренувальній групі. Асистування тренеру або суддівській колегії під час проведення заходів. Складання звітів щодо якості виконаної роботи та пропозицій щодо вдосконалення процесу.
- Знайомство з функціями представника команди: Вивчення ролі представника команди у комунікації із суддівською колегією (подача заявок, оформлення документів, подача протестів тощо). Практичне виконання обов'язків представника команди під час тренувань або змагань.
- Участь у суддівстві: Виконання обов'язків члена суддівської колегії під час змагань (запис результатів, контроль за дотриманням правил). Ознайомлення з функціями головного судді, судді з виду спорту, головного секретаря, керівника суддівської служби. Документування кожного етапу змагань із поясненням виконаних функцій.

Профорієнтаційна робота:

- Проведення індивідуальних бесід із талановитими спортсменами та їхніми батьками щодо можливостей професійного розвитку у спорті. Роз'яснення перспектив вступу на факультет фізичного виховання, обговорення навчальних програм і кар'єрних можливостей. Вивчення мотивації спортсменів для подальшого залучення до професійної діяльності у спорті.
- Проведення науково-дослідної роботи має на меті оволодіння студентами основними методами педагогічних досліджень, вміннями працювати з науковою та навчально-методичною літературою, працювати над визначеною науково-методичною проблемою, робити узагальнення, висновки тощо

Також ведеться науково-дослідна робота:

- вивчення теоретичних класичних джерел за обраною науковою проблемою, пов'язаною зі спеціалізацією кафедри та відповідно наукової проблеми дослідження щодо майбутньої магістерської роботи;
- визначення стану розробки питань обраної наукової проблеми у вітчизняній та іноземній науковій літературі;
- визначення структури та основних завдань магістерського дослідження;
- оволодіння методикою обробки та аналізу статистичних даних;
- апробація основних теоретичних та практичних рекомендацій магістерської роботи (у форму виступів на конференціях, написання наукових статей тощо).

На останньому тижні: завершити оформлення звітної документації; взяти участь у шкільній підсумковій конференції з педпрактики (педраді); підготувати доповідь на звітну конференцію з виробничої практики; здати груповому керівнику практики звітну документацію.

БАЗИ ПРАКТИК :

Вимоги до баз практики:

- види діяльності закладу освіти повинні відповідати спеціальності, за якою здійснюється підготовка фахівців;
- заклад освіти має бути здатен забезпечити виконання програми практики (у тому числі для здобувачів освіти з особливими потребами);
- заклад освіти має бути здатен забезпечити кваліфіковане керівництво практикою здобувачів освіти;
- заклад освіти має бути здатен забезпечити дотримання норм охорони праці та санітарної гігієни;
- заклад освіти має надати можливість здобувачам освіти права користуватися бібліотекою, лабораторіями, шкільною документацією, необхідною для виконання програми практики;

– заклад освіти має надати можливість інформаційного забезпечення практикантів новітніми технологіями, які використовуються в галузі;

– можливість наступного працевлаштування випускників університету (на загальних підставах при наявності вакансій). Студенти розподіляються на виробничу практику відповідно до договору з управлінням освіти міської ради міста Кропивницького та/або індивідуальних клопотань із закладів освіти. Направлення студентів на практику здійснюється наказом ректора університету, який готується не пізніше ніж за 10 днів до початку практики.

ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Не пізніше 2 тижнів після закінчення практики проводять підсумкову конференцію з практики на факультеті з метою аналізу і узагальнення результатів практики.

Після закінчення терміну практики студенти звітують про виконання програми та індивідуального завдання. Для узагальнення матеріалів, зібраних під час практики і підготовки звіту, студентам в кінці практики відводиться 2-3 дні.

На захист практики студент має представити весь пакет документів, передбачених робочою програмою практики (щоденник практики, результати виконання індивідуального завдання, конспект залікових уроків, письмовий звіт про проходження практики тощо).

Звіт з практики захищається студентом (з диференційованою оцінкою) при комісії, призначеній завідувачем кафедри.

До складу комісії повинні входити керівники практики від кафедри. У роботі комісії можуть брати участь й інші викладачі кафедри та, по можливості, керівники від баз практики.

Комісія приймає залік у студентів згідно графіка освітнього процесу.

Комісія приймає залік не пізніше, ніж протягом 14 днів після її закінчення за умови, що практика відбувається у межах семестру або протягом 14 днів семестру, який починається після закінчення практики.

Залік/диференційований залік за практику виставляється на підставі таких даних:

- оцінки результатів роботи, даної у відгуку керівника практики від бази практики;
- оцінки результатів роботи викладачами кафедр: педагогіки та спеціальної освіти; філософії, політології та психології;
- особистого спостереження керівника практики від кафедри за студентом під час практики;
- оцінки за оформлення звіту і щоденника;
- презентації студентом результатів проходження практики під час захисту звіту;
- відповідей на запитання членів комісії з захисту звітів по практиці.

Результат заліку (кількість балів) за практику за 100-бальною шкалою, національною шкалою, та шкалою ЄКТС заноситься в заліково-екзаменаційну відомість, в залікову книжку студента за підписом керівника практики від кафедри (членів комісії).

Оцінка за практику враховується стипендіальною комісією при призначенні стипендії.

Студенту, який не виконав програму практики з поважних причин, може бути надано право проходження практики за індивідуальним графіком. При цьому студент пише заяву на ім'я декана з проханням організувати йому практику повторно із зазначенням причини. В разі задоволення прохання, подається службова записка декана ректорові, на підставі чого видається наказ про проходження практики студентом повторно.

Студенти, які не виконали програму практики з неповажних причин, отримали незадовільну оцінку і не ліквідували академічну заборгованість у встановлений термін – відраховуються з університету.

В кінці кожного навчального року факультетські керівники практики подають керівнику виробничої практики університету узагальнений звіт про проходження практики студентами факультету. За ті практики, де на факультетське керівництво години не передбачені, узагальнений звіт подають завідувачі кафедр.

Письмовий звіт разом із щоденником та іншими документами з практики студент подає керівнику практики від кафедри. Звіт повинен містити відомості про виконання студентом усіх розділів програми практики та індивідуального завдання.

Підсумки практики обговорюються на засіданнях кафедри, вченої ради факультету та вченої ради університету.

Підсумки кожної практики обговорюються на засіданнях кафедр, а загальні підсумки – на вчених радах факультетів не менше одного разу протягом навчального року з оформленням відповідних протоколів. Особлива увага приділяється аналізу результатів практики, висновків і пропозицій, які слід врахувати з метою вдосконалення організації практики.

Звітну документацію з практики зберігають на кафедрі протягом 1 року від дня захисту.

Звіт про підсумки виробничої практики студентів із кожної спеціальності (освітньої програми) подається в друкованому та електронному вигляді до завідувача педагогічної практики університету.

Звіт має містити відомості про виконання студентом усіх розділів програми практики та індивідуального завдання, висновки і пропозиції тощо. Оформляється звіт за вимогами, які передбачені РПП.

Підсумки практики обговорюються на засіданні кафедри та заслуховуються вченою радою факультету не менше одного разу протягом навчального року

V. ВИРОБНИЧА ПРАКТИКА В ЗАКЛАДІ ВИЩОЇ ОСВІТИ (ЗВО): ПЕДАГОГІЧНА

Мета:

Формування професійної педагогічної компетентності для викладання дисциплін у сфері фізичної культури і спорту.

Завдання:

- Планування та проведення навчальних занять (лекцій, семінарів, практичних занять).
- Використання інтерактивних методів навчання та сучасних технологій.
- Розробка навчально-методичних матеріалів.
- Формування навичок організації студентської активності.
- Оцінювання знань і навичок студентів.
- Налагодження комунікації з навчальними групами.

База практики: Заклади вищої освіти, факультети фізичного виховання і спорту.

Результати практики: Під час кожного виду практики студенти формують портфоліо з методичних розробок, тренувальних програм, звітів про проведені заняття та рефлексії, які демонструють здобуті компетентності. Захист результатів практики відбувається перед комісією з представників ЗВО та баз практики.

У результаті вивчення навчальної дисципліни у студента мають бути сформовані такі компетентності:

Загальні	Фахові
ЗК1. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо. ЗК2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК3. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації. ЗК4. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК5. Здатність генерувати нові ідеї (креативність) ЗК6. Здатність розробляти проекти та управляти ними. ЗК7. Здатність мотивувати	ФК1. Здатність до критичного осмислення проблем у сфері фізичної культури і спорту, оригінального мислення та проведення досліджень. ФК2. Здатність розробляти та реалізовувати інноваційні проекти у сфері фізичної культури і спорту. ФК3. Здатність здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти. ФК4. Здатність управляти робочими або навчальними процесами у сфері фізичної культури і спорту, які є складними, непередбачуваними та

<p>людей та рухатися до спільної мети.</p> <p>ЗК8. Здатність працювати в міжнародному конспекті.</p> <p>ЗК9. Здатність працювати автономно, ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.</p>	<p>потребують нових стратегічних підходів.</p> <p>ФК5. Здатність розв'язувати проблеми у сфері фізичної культури та спорту у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.</p> <p>ФК6. Здатність до самоосвіти, самовдосконалення та саморефлексії для успішної професіоналізації у сфері фізичної культури і спорту.</p> <p>ФК7. Здатність планувати, організовувати та здійснювати самостійні наукові дослідження з проблем фізичної культури і спорту.</p> <p>ФК8. Здатність впроваджувати у практичну діяльність результати наукових досліджень, спрямованих на вирішення прикладних завдань у сфері фізичної культури і спорту.</p> <p>ФК 9. Усвідомлювати принципи професійної та академічної етики і необхідність їх дотримання.</p> <p>ФК10. Здатність розуміти та застосовувати у практиці основні положення національного законодавства з питань академічної доброчесності.</p>
---	--

Очікувані програмні результати навчання:

ПРН2. Приймати ефективні рішення щодо вирішення проблем у сфері фізичної культури та спорту, генерувати та порівнювати альтернативи, оцінювати ризики та ресурсні потреби.

ПРН3. Вільно обговорювати результати професійної діяльності, досліджень та інноваційних проєктів у сфері фізичної культури та спорту державною та іноземною мовами усно і письмово.

ПРН4. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію з питань фізичної культури та спорту до фахівців і не фахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

ПРН7. Застосовувати сучасні цифрові технології та спеціалізоване програмне забезпечення, методи статистичного аналізу даних для розв'язання складних задач фізичної культури та спорту.

ПРН8. Організовувати ефективну роботу колективу, спрямовану на досягнення визначених цілей з урахуванням економічних, правових та етичних аспектів.

ПРН9. Розробляти та реалізовувати наукові і прикладні проєкти, спрямовані на розв'язання проблем інноваційного характеру у сфері фізичної культури і спорту, а також дотичні до неї міждисциплінарні проєкти.

ПРН10. Працювати самостійно та незалежно, приймати обґрунтовані рішення та нести відповідальність за їх наслідки, діяти чесно та добросовісно, уникаючи плагіату, корупції та інших форм не добросовісної поведінки.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Зміст практики	Тижні					Разом годин
	1	2	3	4	5	
Ознайомлення з об'єктом практики	4	4				8
Організація навчального процесу	3	3	3	3	3	15
Організаційна робота практиканта: - розробка індивідуального плану	5					5
- підготовка робочої та звітної документації	3	3	3	3	3	15
Навчальна робота: - педагогічний аналіз навчальних занять;	4	4	4	4	4	20
- підготовка до лекційного заняття;		4	4	4		12
- підготовка та проведення практичних занять;		5	5	5	5	20
Виховна і профорієнтаційна робота	4	4	4	4	4	20
Методична та науково-дослідна робота: - робота зі спеціальною літературою;	5	5	5	5	5	25
- підготовка обґрунтування теми дослідження;	5	5	5	5	5	25
- проведення індивідуальних та участь у групових дослідженнях	5	5	5	5	5	25
- узагальнення та аналіз даних	5	5	5	5	5	25

наукового дослідження						
Оформлення документації практики	2	2	2	2	2	10
Разом:						225 год

ПЛАН ПРАКТИКИ

На першому тижні практики студенти повинні виконати наступні завдання:

Організаційна діяльність:

–Взяти участь у настановчій конференції з питань проведення практики.

–Ознайомитися з цілями, завданнями та вимогами практики.

–Зробити відмітку про прибуття на практику у заклад вищої освіти.

Ознайомлення із закладом вищої освіти:

–Проаналізувати офіційний сайт закладу (підрозділи університету, розклад занять, освітньо-професійні програми, навчальні плани, методичні матеріали тощо).

–Познайомитися з адміністрацією підрозділу ЗВО, викладацьким колективом.

–Ознайомитися з матеріально-технічною базою підрозділу закладу: спортивними залами, лабораторіями, тренажерами, документацією.

Спостереження та аналіз:

–Відвідати та проаналізувати не менше чотирьох занять, які проводить наставник з практики або інші викладачі підрозділу.

–Ознайомитися з методами, прийомами та засобами, які використовуються наставником з практики під час проведення занять.

–Аналізувати способи мотивації, активізації студентів та характер спілкування викладача зі студентами.

Планування та документація:

–Ознайомитися освітньо-професійною програмою та навчальними планами спеціальності, які застосовуються в навчальному процесі.

–Скласти індивідуальний план роботи на період практики, включаючи спостереження, самостійне проведення завдань та аналітичні завдання.

–Ознайомитися з правилами ведення документації у ЗВО.

Безпека та організаційні вимоги:

–Пройти інструктаж із протипожежної безпеки та охорони праці, ознайомитися з правилами безпеки під час занять.

–Суворо дотримуватися правил безпеки протягом усього періоду практики.

Протягом наступних тижнів студент виконує наступну роботу.

Професійний розвиток:

–Відвідує та аналізує лекційні і практичні заняття.

–Готує план-конспекти занять, що включають детальний опис структури, методів і очікуваних результатів.

–Проводить практичні (семінарські) навчальні заняття зі студентами та отримує зворотний зв'язок від керівника практики.

–Веде щоденник практики з деталізацією виконаних завдань, використаних методик і власних спостережень.

–Готує звіт про виконання плану виробничої практики у ЗВО, зокрема аналіз проведених заходів та їх ефективності.

Науково-дослідна робота:

–Готує обґрунтування теми дослідження. Визначає актуальність, мету, завдання, об'єкт, предмет і наукову новизну дослідження.

Організаційна робота:

–Готує конспект виховного заходу та проводить його.

–Бере участь у настановчій та заключній конференції з виробничої практики у ЗВО.

–Складає індивідуальний план роботи на період практики, до якого включає навчальну, методичну, виховну та дослідницьку роботу, і затверджує його у групового керівника.

–Дотримується правил внутрішнього розпорядку закладу, виконує розпорядження адміністрації та керівників практики.

–Відвідує консультації, методичні наради, які проводить керівник або методист із практики.

БАЗИ ПРАКТИКИ:

Вимоги до баз практики:

– види діяльності закладу освіти повинні відповідати спеціальності, за якою здійснюється підготовка фахівців;

– заклад освіти має бути здатен забезпечити виконання програми практики (у тому числі для здобувачів освіти з особливими потребами);

– заклад освіти має бути здатен забезпечити кваліфіковане керівництво практикою здобувачів освіти;

– заклад освіти має бути здатен забезпечити дотримання норм охорони праці та санітарної гігієни;

– заклад освіти має надати можливість здобувачам освіти права користуватися бібліотекою, лабораторіями, шкільною документацією, необхідною для виконання програми практики;

– заклад освіти має надати можливість інформаційного забезпечення практикантів новітніми технологіями, які використовуються в галузі;

– можливість наступного працевлаштування випускників університету (на загальних підставах при наявності вакансій). Студенти розподіляються на виробничу практику відповідно до договору з управлінням освіти міської ради міста Кропивницького та/або

індивідуальних клопотань із закладів освіти. Направлення студентів на практику здійснюється наказом ректора університету, який готується не пізніше ніж за 10 днів до початку практики.

ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Не пізніше 2 тижнів після закінчення практики проводять підсумкову конференцію з практики на факультеті з метою аналізу і узагальнення результатів практики.

Після закінчення терміну практики студенти звітують про виконання програми та індивідуального завдання. Для узагальнення матеріалів, зібраних під час практики і підготовки звіту, студентам в кінці практики відводиться 2-3 дні.

На захист практики студент має представити весь пакет документів, передбачених робочою програмою практики (щоденник практики, результати виконання індивідуального завдання, конспект залікових занять, письмовий звіт про проходження практики тощо).

Звіт з практики захищається студентом (з диференційованою оцінкою) при комісії, призначеній завідувачем кафедри.

До складу комісії повинні входити керівники практики від кафедри. У роботі комісії можуть брати участь й інші викладачі кафедри та, по можливості, керівники від баз практики.

Комісія приймає залік у студентів згідно графіка освітнього процесу.

Комісія приймає залік не пізніше, ніж протягом 14 днів після її закінчення за умови, що практика відбувається у межах семестру або протягом 14 днів семестру, який починається після закінчення практики.

Залік/диференційований залік за практику виставляється на підставі таких даних:

- оцінки результатів роботи, даної у відгуку керівника практики від бази практики;
- оцінки результатів роботи викладачами кафедр: педагогіки та спеціальної освіти; філософії, політології та психології;
- особистого спостереження керівника практики від кафедри за студентом під час практики;
- оцінки за оформлення звіту і щоденника;
- презентації студентом результатів проходження практики під час захисту звіту;
- відповідей на запитання членів комісії з захисту звітів по практиці.

Результат заліку (кількість балів) за практику за 100-бальною шкалою, національною шкалою, та шкалою ЄКТС заноситься в заліково-екзаменаційну відомість, в залікову книжку студента за підписом керівника практики від кафедри (членів комісії).

Оцінка за практику враховується стипендіальною комісією при призначенні стипендії.

Студенту, який не виконав програму практики з поважних причин, може бути надано право проходження практики за індивідуальним графіком. При цьому студент пише заяву на ім'я декана з проханням організувати йому практику повторно із зазначенням причини. В разі задоволення прохання, подається службова записка декана ректорові, на підставі чого видається наказ про проходження практики студентом повторно.

Студенти, які не виконали програму практики з неповажних причин, отримали незадовільну оцінку і не ліквідували академічну заборгованість у встановлений термін – відраховуються з університету.

В кінці кожного навчального року факультетські керівники практики подають керівнику виробничої практики університету узагальнений звіт про проходження практики студентами факультету. За ті практики, де на факультетське керівництво години не передбачені, узагальнений звіт подають завідувачі кафедр.

Письмовий звіт разом із щоденником та іншими документами з практики студент подає керівнику практики від кафедри. Звіт повинен містити відомості про виконання студентом усіх розділів програми практики та індивідуального завдання.

Підсумки практики обговорюються на засіданнях кафедри, вченої ради факультету та вченої ради університету.

Підсумки кожної практики обговорюються на засіданнях кафедр, а загальні підсумки – на вчених радах факультетів не менше одного разу протягом навчального року з оформленням відповідних протоколів. Особлива увага приділяється аналізу результатів практики, висновків і пропозицій, які слід врахувати з метою вдосконалення організації практики.

Звітну документацію з практики зберігають на кафедрі протягом 1 року від дня захисту.

Звіт про підсумки виробничої практики студентів із кожної спеціальності (освітньої програми) подається в друкованому та електронному вигляді до завідувача педагогічної практики університету.

Звіт має містити відомості про виконання студентом усіх розділів програми практики та індивідуального завдання, висновки і пропозиції тощо. Оформляється звіт за вимогами, які передбачені РПП.

Підсумки практики обговорюються на засіданні кафедри та заслуховуються вченою радою факультету не менше одного разу протягом навчального року

ЛІТЕРАТУРА

1. Бігун В., Буренко М., Бабаліч В. До питання оновлення змісту форм та методів підготовки майбутніх фахівців у галузі фізичного виховання та спорту України до умов сьогодення: тренди, інноваційні технології / Вісник науки та освіти №9 (15)23 С. 310-324 DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-9\(15\)-310-324](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-9(15)-310-324) <http://perspectives.pp.ua/index.php/vno/article/view/6639>
2. Волощук А. Особистісні детермінанти емоційного вигорання спортивних тренерів. Інноваційні підходи до формування професійних компетентностей фахівців з фізичної культури, спорту і фізичної терапії та ерготерапії: матеріали Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції (Чернівці, 6 листопада 2018 року) / за редакцією Я.Б. Зорія. Чернівці, 2018. С. 114. [Електронний ресурс]. URL: https://www.researchgate.net/profile/Iryna-Skrypchenko/publication/328968160_THE_ROLE_OF_INTEGRATION_LESSONS_ON_TOURISM_DISCIPLINES_IN_THE_PRACTICE_OF_PREPARING_FUTURE_TEACHERS_OF_PHYSICAL_CULTURE/links/5bfe6cf7299bf1e700f6a550/THE-ROLE-OF-INTEGRATION-LESSONS-ON-TOURISM-DISCIPLINES-IN-THE-PRACTICE-OF-PREPARING-FUTURE-TEACHERS-OF-PHYSICAL-CULTURE.pdf
3. Воробйов М.І., Круцевич Т.Ю. Практика в системі фізкультурної освіти. Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів фізичного виховання і спорту [Інтернет]. Київ: Олімпійська література; 2014. 190 с. Доступно за: https://lib.ugi.edu.ua/cgi-bin/koza/opac-detail.pl?biblionumber=1351&shelfbrowse_itemnumber=3875#holdings.
4. Закон України "Про вищу освіту". [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>
1. Колоскова, Ж. В., & Назаренко, М. П. (2021). Виробнича (педагогічна) практика студентів закладів вищої освіти у реаліях дистанційного навчання. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*, (195), 77-81. <https://doi.org/10.36550/2415-7988-2021-1-195-77-81>
2. Стрельцова, Софія Михайлівна, and Сергій Олександрович Черненко. "Загальна характеристика оцінювання виробничої практики студентів за спеціальністю 017 «фізична культура і спорт» у донбаській державній машинобудівній академії." *Фізична культура і спорт: сучасні аспекти та тенденції розвитку: тези* (2024): 85.
3. Шинкарьова О. Д., Шинкарьов С. І. Готовність майбутніх фахівців фізичної культури і спорту до професійної діяльності. Сучасні тенденції та перспективи розвитку фізичного виховання і спорту:

колективна монографія: за гол. ред. О. В. Отравенко. Полтава: ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2023С. 134-168. URL: <http://dSPACE.luguniv.edu.ua/xmlui/handle/123456789/9835>

Інформаційні ресурси:

5. Обсяг навчально-тренувальної роботи тренерів-викладачів, акомпаніаторів, інструкторів-методистів. [Електронний ресурс]. URL: <https://ibuhgalter.net/articles/170>
6. Положення про організацію освітнього процесу в Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка на 2024-2025 навчальний рік. [Електронний ресурс]. URL: https://cusu.edu.ua/images/normativni_doc/Osv_prot.CUSU_24-25.pdf
7. Положення про практичну підготовку здобувачів вищої освіти у Центральноукраїнському державному університеті імені Володимира Винниченка. [Електронний ресурс]. URL: https://cusu.edu.ua/images/normativni_doc/Положення_Практика_ЦДУ_02.2023_new.pdf
8. Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України. Затверджено наказом Міністерства освіти України від 08.04.1993 № 93. [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0035-93#Text>
9. Про впорядкування умов оплати праці працівників бюджетних установ, закладів та організацій галузі фізичної культури і спорту. [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2097-2005-%D0%BF#Text>
10. Про затвердження Положення про дитячо-юнацьку спортивну школу. [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/993-2008-%D0%BF#Text>
11. Про затвердження Положення про школу вищої спортивної майстерності. [Електронний ресурс]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0936-15#Text>
12. Тренер-викладач з виду спорту (спортивної школи, секції і т. ін.). Посадова інструкція. [Електронний ресурс]. URL: https://www.borovik.com/index_instruction.php?Gins=qtwc&lang_i=1

ЗРАЗОК

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Центральноукраїнський державний університет
імені Володимира Винниченка

Звітна залікова документація з виробничої (тренерської) практики
в (вказати заклад в якому проходила практика)
(місто)

Виконав: студент (ка) ___ курсу ___ групи
факультету фізичного виховання
спеціальність: 017 Фізична культура і спорт
перший бакалаврський рівень освіти
(прізвище, ім'я, по батькові)
Дата проходження практики:
з (дата початку) по (дата закінчення) 20__ року

Кропивницький 20__

ЗРАЗОК

Затверджую методист/ _____ / _____ /
підпис прізвище, ініціали

Оцінка _____

Дата _____

План-конспект

навчально-тренувального заняття з(вид спорт)

Студента (групи) факультету фізичного виховання

(прізвище, ім'я, по батькові)

Тема: _____

—

Завдання:

1. _____

2. _____

3. _____

Місце проведення: _____

Інвентар та

обладнання: _____

№ з/п	Зміст урок у	Дозуванн я	Організаційн і вказівки	Методичн і вказівки
Підготовч а частина				
Основна частина				
Заключна частина				

ЗРАЗОК

*Клопотання друкується на бланку навчального закладу або
проставляється кутовий штамп*

Ректору
Центральноукраїнського
державного
університету
імені Володимира Винниченка
професору Євгенію СОБОЛЮ
Директора (прізвище, ім'я, по
батькові) ЗОШ (ДЮСШ)

_____ р-

ну

_____ обл.

КЛОПОТАННЯ

Прошу направити студента IV курсу групи СП21Б (ПБ) спеціальності
017 Фізична культура і спорт для проходження тренерської практики з
____. 20_ р. на базі нашої спортивної школи.

Методичне керівництво гарантуємо.

Директор

ЗРАЗОК

*Характеристика друкується на бланку навчального закладу або
проставляється мокра печатка біля підпису директора*

ХАРАКТЕРИСТИКА *(пишеться у довільній формі)*

Директор (підпис)

ЗРАЗОК

*Витяг друкується на бланку навчального закладу або проставляється
мокра печатка біля підпису директора*

ВИТЯГ
з протоколу № ...
засідання тренерської ради
(назва закладу, дата)

Присутні – _ осіб

Відсутні – _ осіб

Порядок денний:

1. Про проходження тренерської практики студента II курсу _ групи (денна форма навчання) факультету фізичного виховання (напрямок підготовки: 017 фізична культура і спорт) Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка.

Слухали: Тренера-викладача П.І.Б., який ознайомив присутніх з результатами проходження виробничої практики (тренерська) студентом-практикантом П.І.Б.

Ухвалили: Затвердити результати проходження тренерської практики студентом-практикантом П.І.Б.

Оцінити тренерську практику студентом-практикантом П.І.Б. на оцінку «_») (*незадовільно, задовільно, добре, відмінно*).

Директор (підпис)

*Витяг друкується на бланку навчального закладу або проставляється
мокра печатка біля підпису директора*

ВИТЯГ
з протоколу № 3
засідання тренерської ради
Комунальний заклад «комплексна
Дитячо-юнацька спортивна школа № 1»
від 14.03.2020 року

Присутні – 10 осіб

Відсутні – 3

Порядок денний:

1. Про проходження тренерської практики студента 4 курсу СП24Б групи (денна форма навчання) факультету фізичного виховання (напрямок підготовки: 017 фізична культура і спорт) Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка.

Слухали: Тренера-викладача Жовтенка Ю.М., який ознайомив присутніх з результатами проходження виробничої практики (тренерська) студентом- практикантом Сапітоновим Б.І.

Ухвалили: Затвердити результати проходження тренерської практики студентом- практикантом Сапітоновим Б.І.

Оцінити тренерську практику студентом-практикантом Сапітоновим Б.І. на оцінку «добре».

Директор

За результатами проходження тренерської практики
Студента (ки) _____ групи
Факультету фізичного виховання
Центральноукраїнського державного університету
Імені Володимира Винниченка

1. ПІБ _____

2. Місце проходження практики
_____
_____

3. Тренер _____

наставник _____

4. Відділення _____

5. Кількість дітей у

НТГ _____

6. Кількість проведених

тренувань _____

7. Кількість підготовлених

конспектів _____

8. Назва і кількість проведених

змагань _____

9. Перерахуйте набуті компетентності, які на Вашу думку
допомогли Вам краще підготуватись пройти практику:

_____
_____

10. Проблемні питання, які

зацікавили _____

11. Дата проведення тренерської (педагогічної) ради та виставлення
оцінки _____

Дата складання звіту «__» _____ 20__ р.

_____
(підпис)

_____
(підпис керівника практики)

**Анкета за результатами проходження
виробничої практики: тренерська**

Кафедра _____

Спеціальність _____

Курс _____ форма навчання _____

Стать _____

1. Яку допомогу Ви отримували під час проходження практики від стейкхолдерів?

_____

2. Оцініть його допомогу за п'ятибальною шкалою.

3. Які виникли питання або проблеми під час проходження практики, як і хто сприяв їх вирішенню?

_____

4. Назвіть позитивні і негативні моменти під час проходження практики

_____

5. Щоб Ви змінили під час проходження практики?

_____

6. Вкажіть, які складнощі виникли під час оформлення звітної документації ?

_____

7. Вкажіть, які, на Вашу думку, недоліки чи слабкі сторони мали місце під час організації практики та в період її захисту?

_____

8. Оцініть роботу керівника практики від факультету за п'ятибальною шкалою _____.

9. Чи мало місце під час проходження практики порушення Ваших прав, як громадянина, ділової етики або сексуальні домагання? Якщо так чи можете конкретизувати?

_____

9. Надайте пропозиції стосовно удосконалення виробничої практики: тренерської.

_____

Дата _____

Додаток Г

Бази практик, з якими укладений договір

1. КЗ «ДЮСШ №1 Кропивницької міської ради»
2. КЗ «ДЮСШ №2 Кропивницької міської ради»
3. КЗ «ДЮСШ №4 Кропивницької міської ради»
4. КЗ «ДЮСШ №3 Кропивницької міської ради»
5. «Обласна спеціалізована дитячо-юнацька спортивна школа олімпійського резерву №2» м. Кропивницький
6. КЗ «Добровеличківська дитячо-юнацька спортивна школа»
7. ОСДЮСШОР «Надія» м. Кропивницький
8. ДЮСШ Новоукраїнської міської ради Кіровоградської області Новомиргородська міська дитячо-юнацька школа.
9. КПНЗ ДЮСШ №6 Криворізької міської ради м. Кривий Ріг
10. КЗ «Центр дитячої та юнацької творчості «Центр-Юність»» м. Кропивницький
11. КПНЗ "ДЮСШ №2" Криворізької міської ради (м. Кривий Ріг)
12. Великосеверинівський ліцей (Кіровоградська обл., Кропивницький р-н, село Велика Северинка)
13. Кіровоградський обласний спортивний клуб художньої гімнастики та оздоровчої аеробіки «Верея» (м. Кропивницький)
14. «Южноукраїнська дитячо-юнацька спортивна школа» (Миколаївська обл. м. Южноукраїнськ)
15. КЗ «НВО № 6 «Спеціалізована загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів, центр естетичного виховання «Натхнення» Кіровоградської міської ради Кіровоградської області» Гімназія «Ерудит»
16. КЗ «ДЮСШ Долинської міської ради»
17. ГО «Дитячий спортивний клуб раннього розвитку «Шкети» м. Кропивницький
18. КЗ «Реабілітаційна дитячо-юнацька спортивна школа інвалідів «Інваспорт»
19. КЗ «Обласна спеціалізована дитячо-юнацька спортивна школа олімпійського резерву -2»
20. КЗ «Кущівська гімназія міської ради м. Кропивницького»
21. КЗ «Гімназія імені Олени Журливої»
22. КЗ «Дитячо-юнацька спортивна школа «Юність» Новописької сільської ради
23. ДПТНЗ «Криворізький центр професійної освіти робітничих кадрів торгівлі та ресторанного бізнесу»
24. КПНЗ ДЮСШ №5 КМР
25. КЗПО «ДЮСШ № 10»
26. КПНЗ «Спеціалізована дитячо-юнацька спортивна школа Олімпійського резерву №3» Дніпровської міської ради

27. КЗ «Дитячо-юнацька спортивна школа Долинської міської ради»
28. КПНЗ «ДЮСШ №1» Криворізької міської ради
29. Комплексна дитячо-юнацька спортивна школа міського відділу освіти Знам'янської міської ради
30. Спортивно-оздоровчий комплекс FanClub м. Кропивницький
31. Спортивний клуб «Поєдинок»
32. Спортивний клуб «Оріон» (м. Київ)
33. Спортивний клуб «Будокан-кай» м. Кропивницький
34. Спортивний клуб з художньої гімнастики «Крила» м. Кропивницький
35. Громадська організація «Дитячий спортивний клуб «Борець» м. Кропивницький
36. Спортивний клуб «Tiger» м. Кропивницький
37. Смілянська ДЮСШ «Олімп» Смілянської ради Черкаської області
38. Кіровоградська обласна федерація з рукопашного бою
39. Олександрійський педагогічний фаховий коледж імені В.О. Сухомлинського
40. КЗ ДЮСШ Бобринецької міської ради Кіровоградської області
41. Школа волейболу «GORGONA» м. Кропивницький
42. Футбольний клуб «Полісся» м. Житомир
43. ТОВ «Футбольний клуб Зірка» м. Кропивницький
44. ГО «ДЮФК» Штурм м. Кропивницький
45. Олександрійський комунальний заклад «КДЮСШ №2»
- КЗПО «Широківська дитячо-юнацька спортивна школа» Широківської селищної ради